

LAATUA ELINTARVIKKEIDEN JALOSTAMISEEN Elintarvike- ja poroalan koulutushanke

---

PORONHOITOLAKI

Poronhoitolaki 14.9.1990/848

1 LUKU Yleiset säännökset

❖ 1 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan poronhoidon harjoittamiseen poronhoitoalueella. Lain 31–38 §:ää sovelletaan lisäksi 35 §:n 1 momentissa tarkoitetulla poronhoitoalueen ulkopuolella olevalla alueella. *2 momentti on kumottu L:lla 30.12.1996/1353.*

Tämän lain säännösten lisäksi on voimassa mitä Suomen ja vieraan valtion välillä on poronhoitoon liittyvistä asioista erikseen sovittu.

❖ 2 §

Poronhoitoalue

Poronhoitoalue käsittää Lapin läänin alueen Kemin ja Tornion kaupunkeja sekä Keminmaan kuntaa lukuun ottamatta ja Oulun läänistä Hyrynsalmen, Kuivaniemen, Kuusamon, Pudasjärven, Suomussalmen, Taivalkosken ja Yli-lin kuntien alueet sekä Kiiminkijoen ja Puolanka–Hyrynsalmi maantien pohjoispuolella olevat alueet Puolangan, Utajärven ja Ylikiimingin kunnista

Tähän lakiin liittyvässä kartassa olevan rajan pohjoispuolella sijaitsevat valtion maat muodostavat erityisesti poronhoitoa varten tarkoitetun alueen. Tällä alueella olevaa maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Maan luovuttaminen tai vuokraaminen tällä alueella saa tapahtua vain sillä ehdolla, että maanomistajalla tai vuokramiehellä ei ole oikeutta saada korvausta porojen aiheuttamista vahingoista.

❖ 3§ Poronhoidon harjoittamisoikeus

Poronhoitoa saadaan tässä laissa säädetyin rajoituksin harjoittaa poronhoitoalueella maan omistus- tai hallintaoikeudesta riippumatta.

❖ 3a§ (30.12.1996/1353) Porojen laiduntaminen suojametsäalueella

Poroja laidunnetaan metsälain (1093/1996) 12 §:ssä tarkoitetulla suojametsäalueella erityistä varovaisuutta noudattaen ja siten, ettei laiduntaminen aiheuta metsärajan alenemista. Metsätaloustasiossa toimivaltainen ministeriö voi antaa metsärajan alenemisen estämiseksi välttämättömiä rajoittavia säännöksiä porojen laiduntamisesta suojametsäalueella.

❖ 4 § Poronomistajat

Poroja saavat omistaa vain poronhoitoalueella pysyvästi asuvat Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiset sekä paliskunnat. Lisäksi Paliskuntain yhdistys saa omistaa poroja koe- ja tutkimustarkoituksia varten. (28.6.1993/614)

Milloin poronhoitoalueen ulkopuolella asuva henkilö saa omistukseensa poroja, noudatetaan, mitä 9 §:n 2 ja 3 momentissa on säädetty. Kun poronhoitoalueen ulkopuolella asuva henkilö omistaa poroja, hänellä on oikeus omistaa ja saada hoidetuiksi poronsa 9 §:n 2 ja 3 momentissa säädetyn ajan.

Sen estämättä, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, saa ajoporoja omistaa myös sellainen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen, joka ei asu poronhoitoalueella. (28.6.1993/614)

❖ 5 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *teurasporoilla* teurastettuja poroja;
- 2) *eloporoilla* muita kuin teurasporoja;
- 3) *lukuporoilla* poronomistajalla viimeksi vahvistetun poroluettelon mukaan olevia vuotta vanhempia teurasporoja ja eloporoja.

2 LUKU

Paliskunnat ja Paliskuntain yhdistys

❖ 6 §

Paliskunta

Poronhoitoalueella asuvat poronomistajat, joiden poroja 9 §:n 1 ja 2 momentin mukaan hoidetaan paliskunnan alueella (*osakkaat*), muodostavat paliskunnan. Paliskuntain yhdistys, paliskunta sekä 9 §:n 3 momentissa tarkoitettu henkilö eivät ole paliskunnan osakkaita. Poronomistaja voi olla vain yhden paliskunnan osakas.

Paliskunta voi kantaa ja vastata toimialueensa poronhoitoa koskevissa asioissa ja saada nimiinsä oikeuksia sekä tehdä sitoumuksia tässä laissa tarkoitettujen tehtäviensä suorittamiseksi. Paliskunnan osakas ei vastaa henkilökohtaisesti paliskunnan velvoitteista.

Paliskuntien toimialueiden rajat vahvistaa lääninhallitus. Paliskuntien välinen esteita katsotaan kuitenkin paliskuntien rajaksi. Paliskunnan kotipaikka on siinä kunnassa, johon sen alue tai suurin osa siitä kuuluu.

❖ 7 §

Paliskunnan tehtävät

Paliskunnan tehtävänä on huolehtia siitä, että paliskunnan osakkaiden porot hoidetaan paliskunnan alueella ja että paliskunnan osakkaiden harjoittamaan poronhoitoon kuuluvat työt tulevat tehdyiksi, sekä estää paliskunnan osakkaiden poroja tekemästä vahinkoa ja menemästä toisten paliskuntien alueelle samoin kuin suorittaa muutkin sille tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä annetut tehtävät.

Paliskunta on velvollinen huolehtimaan 1 momentissa mainittujen tehtävien suorittamisesta myös sellaisten porojen osalta, jotka ovat paliskunnan alueella mutta kuuluvat muiden paliskuntien osakkaiden omistukseen. Näillä paliskunnilla on kuitenkin oikeus, sovittuaan asiasta paliskunnan poroisännän kanssa, noutaa luetut poronsa pois poronhoitovuoden loppuun mennessä. Tässä momentissa mainitusta tehtävästä aiheutuvista kustannuksista paliskunta saa korvauksen sen mukaan, kuin 29 §:n 1 momentissa säädetään.

Milloin paliskunta on tehnyt 9 §:n 3 momentissa tarkoitettun sopimuksen, paliskunta suorittaa 1 momentissa mainitut tehtävät myös sopimuksessa tarkoitettujen porojen osalta.

❖ 8 §

Paliskunnan perustaminen

Paliskunta perustetaan kokouksessa, joka pidetään lääninhallituksen määräämänä aikana paliskunnan toimialueen rajojen tultua vahvistetuiksi. Kaikilla niillä poronomistajilla, joiden poroja paliskunnan alueella hoidetaan, on oikeus osallistua kokoukseen. Kokoukseen sovelletaan muutoin, mitä 13–15 §:ssä on säädetty. Kokouksen kutsuu kuitenkin koolle lääninhallituksen määräämä henkilö.

Milloin paliskunta perustetaan yhdistämällä kaksi tai useampia paliskuntia, siirtyy lakkaavien paliskuntien omaisuus perustettavalle paliskunnalle siltä osin kuin sitä ei jaeta lakkaavien paliskuntien osakkaille. Jos lakkaavista paliskunnista siirtyvien omaisuserien arvot niistä tulevia lukuporoja kohden laskettuina ovat erisuuruiset, on paliskunnan, jonka omaisuuden näin laskettu arvo jää pienemmäksi kuin paliskunnan, jonka omaisuuden arvo on suurin, suoritettava perustettavalle paliskunnalle omaisuusarvojen erotusta vastaava määrä, jollei kokouksessa toisin sovita.

Mitä 2 momentissa on säädetty, noudatetaan soveltuvin osin myös sellaiseen paliskunnan perustamiseen, jossa perustettavaan paliskuntaan liitetään osa muusta paliskunnasta.

❖ 9 §

Poronomistajan oikeudet paliskuntaan nähden

Poronhoitoalueella asuvalla poronomistajalla on oikeus saada poronsa hoidetuksi sellaisen paliskunnan alueella, joka kokonaan tai osittain sijaitsee hänen kotikuntansa alueella. Poronomistajan porot on hoidettava saman paliskunnan alueella, jollei 2 momentista muuta johdu.

Jos poronomistaja muuttaa toiseen kuntaan eikä voi viedä porojaan toisen paliskunnan alueelle hoidettavaksi, hänellä on oikeus saada poronsa hoidetuksi entisen paliskunnan alueella kolme vuotta muutosta lukien.

Sen estämättä, mitä edellä tässä pykälässä on säädetty, paliskunta saa määrääjäksi tehtävän sopimuksen mukaisesti ottaa hoidettavakseen myös 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun poronomistajan poroja sekä muun kuin 1 momentissa tarkoitetun, poronhoitoalueella asuvan poronomistajan poroja.

❖ 10 §

Porojen tuominen paliskunnan alueelle

Milloin siihen on erityisiä syitä, paliskunnan hallitus voi päättää, että paliskunnan alueelle ei saa tuoda poroja.

Muiden kuin ajo- tai teurasporojen tuominen hoidettavaksi sellaisen paliskunnan alueelle, jonka hallitus ei ole tehnyt 1 momentissa tarkoitettua päätöstä, edellyttää paliskunnan hallituksen lupaa.

❖ 11 §

Pääsymaksu

Milloin paliskunnan alueelle tuodaan hoidettavaksi poroja, on poronomistajan suoritettava paliskunnalle pääsymaksu. Pääsymaksu lasketaan siten, että paliskunnan omaisuuden säästö jaetaan paliskunnan eloporojen määrällä ja näin saatu luku kerrotaan paliskuntaan tuotavien eloporojen määrällä. Pääsymaksun suuruudesta ja suorittamisajasta päättää paliskunnan hallitus.

Milloin porojen tuominen paliskunnan alueelle johtuu poronomistajan asuinpaikan muutoksesta, suorittaa pääsymaksusta osan se paliskunta, jonka alueella porot on aikaisemmin hoidettu. Tässä momentissa tarkoitettu paliskunnan maksettavaksi tuleva osa pääsymaksusta on enintään 50 prosenttia 1 momentissa tarkoitettusta maksusta ja enintään yhtä suuri kuin maksavan paliskunnan pääsymaksu 1 momentin mukaisesti laskettuna olisi.

❖ 12 §

Paliskunnan osakkaan velvollisuudet paliskuntaan nähden

Paliskunnan osakkaat osallistuvat paliskunnan toimintaan suorittamalla paliskunnalle lukuporojensa mukaisessa suhteessa vuosimaksun. Osakas voi suorittaa vuosimaksun joko tekemällä itse tai teettämällä paliskunnan hallituksen määräämiä poronhoitotöitä taikka rahalla sen mukaan kuin paliskunnan kokouksessa päätetään.

Jos paliskunnan osakas on kahtena peräkkäisenä poronhoitovuotena ilman hyväksyttävää syytä jättänyt osallistumatta poronhoitotöihin, paliskunta voi velvoittaa hänet suorittamaan vuosimaksun korotettuna, kuitenkin enintään kaksinkertaisena.

Paliskunnan kokous voi määrätä osakkaille maksuja paliskunnan tekemistä poronhoitotöistä.

Poronhoitovuosi alkaa 1 päivänä kesäkuuta ja päättyy 31 päivänä toukokuuta.

❖ 13 §

Paliskunnan kokouksen tehtävät

Paliskunnan kokous päättää paliskunnan asioista, jollei jokin asia tämän lain mukaan kuulu paliskunnan hallituksen tai poroisännän päätettäväksi.

Paliskunnan kokouksessa käsitellään lisäksi 44 §:n 2 momentin nojalla kokouksen käsiteltäväksi saatetut asiat. Niin ikään käsitellään paliskunnan kokouksessa ne paliskunnan hallituksen ratkaisultaan kuuluvat asiat, jotka hallitus siirtää paliskunnan kokouksessa käsiteltäviksi.

❖ 14 §

Paliskunnan kokouksen koollekutsuminen

Paliskunnan kokouksen kutsuu koolle paliskunnan hallitus ilmoituksella, joka on julkaistava paliskunnan alueella leviävässä sanomalehdessä vähintään seitsemän päivää ennen kokousta. Lisäksi on paliskunnan hallituksen kutsuttava paliskunnan kokous koolle, milloin paliskunnan osakkaat, jotka omistavat vähintään kymmenen prosenttia paliskunnan osakkaiden lukuporoista, sitä tietyn asian ratkaisemiseksi vaativat. Jos kokousta ei ole kutsuttu koolle kuukauden kuluessa siitä, kun vaatimus todistettavasti esitettiin, lääninhallitus voi oikeuttaa vaatimuksen esittäjän kutsumaan kokouksen koolle.

Paliskunnan kokouksessa käsitellään vain ne asiat, jotka on mainittu kokouskutsussa. Kuitenkin on 44 §:n 2 momentissa tarkoitettu asia käsiteltävä paliskunnan kokouksessa, vaikka sitä ei olekaan mainittu kokouskutsussa, jos asianomainen poronomistaja sitä vaatii.

❖ 15 §

Äänestys paliskunnan kokouksessa

Paliskunnan kokouksessa saa osakas äänestää yhtä monella äänellä kuin hänellä on lukuporoja. Kukaan ei kuitenkaan saa äänestää äänimäärällä, joka vastaa yli viittä prosenttia paliskunnan osakkaiden lukuporojen määrästä. Osakkaalla on oikeus käyttää äänioikeuttaan myös asiamiehen välityksellä.

Kokouksen päätökseksi katsotaan mielipide, jota enemmistö annetuista äänistä on kannattanut. Äänen mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan mielipide paitsi vaaleissa arpa.

❖ **16 §**

**Tarkemmat säännökset
paliskunnan kokouksesta**

Tarkemmat säännökset paliskunnan kokouksen järjestämisestä ja asioiden käsittelystä kokouksessa annetaan asetuksella.

❖ **17 §**

Paliskunnan hallitus

Paliskunnan hallitukseen kuuluvat puheenjohtajana poroisäntä, varapuheenjohtajana varaisäntä sekä muina jäseninä neljä paliskunnan osakasta. Paliskunnan hallituksen jäsenten toimikausi on kolme vuotta.

Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta. Hallitus on päätösvaltainen, kun kokouksen puheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta jäsentä on paikalla. Hallituksen kokouksessa kullakin jäsenellä on yksi ääni. Päätöksenteossa noudatetaan muutoin, mitä 15 §:n 2 momentissa on säädetty.

❖ 18 § Hallituksen tehtävät

Hallituksen tehtävänä on johtaa paliskunnan toimintaa sekä huolehtia paliskunnan kokouksen päätösten valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Hallituksen on ilmoitettava tekemistään päätöksistä paliskunnan osakkaille seuraavassa paliskunnan kokouksessa.

❖ 19 § Poroisäntä

Poroisännän tehtävänä on huolehtia siitä, että paliskunnalle kuuluvat käytännön tehtävät tulevat suoritetuiksi, panna täytäntöön paliskunnan hallituksen päätökset, edustaa paliskuntaa, valvoa paliskunnan toimihenkilöiden toimintaa, valvoa järjestystä ja tämän lain noudattamista poronhoitotöissä sekä suorittaa ne muut paliskunnalle kuuluvat tehtävät, joita ei ole säädetty paliskunnan kokoukselle tai paliskunnan hallitukselle kuuluviksi.

Poroisännän sijaisena toimii varaisäntä. Milloin varaisäntäkin on estynyt, toimii poroisännän sijaisena paliskunnan hallituksen valitsema paliskunnan osakas.

Paliskunnan kokous valitsee poroisännän ja varaisännän kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

❖ 20 §

Paliskuntain yhdistys

Paliskunnat muodostavat yhdistyksen, jonka tehtävänä on:

- 1) toimia paliskuntien yhdyssiteenä;
- 2) kehittää poronhoitoa ja porotaloutta;
- 3) edistää poronhoidon tutkimusta, poronhoitoa koskevaa koetoimintaa ja poronjalostusta; sekä
- 4) suorittaa muut sille säädetyt tai määrätyt tehtävät.

Yhdistyksen jäseniä ovat kaikki paliskunnat, ja ne käyttävät päätösvaltaansa yhdistyksen kokouksessa. Kokouksessa on kullakin paliskunnalla yksi ääni kutakin alkavaa tuhatta lukuporoa kohti. Kokouksen päätökseksi katsotaan se mielipide, jota enemmistö annetuista äänistä on kannattanut. Äänten mennessä tasan ratkaistaan asia arvalla.

Maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa yhdistyksen säännöt sen kokouksen esityksestä. Yhdistyksen hallitukseen maa- ja metsätalousministeriö määrää valtion edustajan ja saamelaisvaltuuskunta nimeää saamelaisten edustajan. Muutoin sovelletaan yhdistykseen yhdistyslain [\(503/89\)](#) säännöksiä.

Maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa yhdistyksen säännöt sen kokouksen esityksestä. Yhdistyksen hallitukseen maa- ja metsätalousministeriö määrää valtion edustajan ja saamelaisvaltuuskunta nimeää saamelaisten edustajan. Muutoin sovelletaan yhdistykseen yhdistyslain [\(503/89\)](#) säännöksiä.

3 LUKU

Porojen määrä

❖ 21 §

Porojen määrän määrääminen

Kuultuaan Paliskuntain yhdistystä ja maataloustuottajain liittoja maa- ja metsätalousministeriö määrää kymmeneksi vuodeksi kerrallaan, kuinka monta eloporoa paliskunta saa alueellaan vuosittain pitää ja kuinka monta tällaista poroa paliskunnan osakas saa enintään omistaa. Erityisestä syystä maa- ja metsätalousministeriö voi muuttaa tästä annettua päätöstä kymmenvuotiskauden kuluessakin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua paliskunnan eloporojen enimmäismäärää määritessään maa- ja metsätalousministeriön on kiinnitettävä huomiota siihen, että talvikautena paliskunnan alueella laidunnettavien porojen määrä ei ylitä paliskunnan talvilaitumien kestävä tuottokykyä.

Milloin poronhoidon tarkoituksenmukainen harjoittaminen sitä edellyttää, paliskunta voi enintään vuodeksi kerrallaan päättää, että sen alueella pidettävien eloporojen enimmäismäärä on 1 momentissa mainittua enimmäismäärää pienempi. Paliskunnan päätös tulee panna heti täytäntöön, jollei lääninoikeus tehdyn valituksen johdosta toisin määrää. Porojen määrää vähennetään 22 §:ssä säädetyllä tavalla.

❖ 22 §

Porojen vähentäminen

Milloin paliskunnan tai poronomistajan eloporojen määrä ylittää 21 §:ssä tarkoitetun enimmäismäärän, paliskunnan on seuraavan poronhoitovuoden kuluessa päätettävä sen alueella hoidettavana olevien porojen määrän vähentämisestä sallittuun enimmäismäärään. Ensisijaisesti on vähennettävä muiden kuin paliskunnan osakkaiden omistamien porojen määrää. Paliskunnan osakkaiden poroista vähennetään ensin ne porot, joita omistajilla on yli heille vahvistetun enimmäismäärän, ja sen jälkeen paliskunnan osakkaiden porojen määrän mukaisessa suhteessa.

Paliskunta voi erityisestä syystä päättää, että paliskunnan osakkaan porojen määrää ei vähennetä, jolloin vastaava määrä vähennetään muilta poronomistajilta heidän porojensa määrän mukaisessa suhteessa.

Jos ilmenee, että porojen määrä seuraavana poronhoitovuonna tulisi ylittämään sallitun enimmäismäärän, paliskunta voi päättää, että poroja on jo kuluvana poronhoitovuonna vähennettävä. Vähentämiseen sovelletaan, mitä 1 ja 2 momentissa on säädetty. Paliskunnan päätös voidaan panna heti täytäntöön, jollei lääninoikeus tehdyn valituksen johdosta toisin määrää.

Jollei poronomistaja vähennä porojensa määrää paliskunnan päätöksen mukaisesti, poroisäntä voi päättää, että paliskunta suorittaa vähentämisen poronomistajan puolesta.

4 LUKU

Porojen merkitseminen

❖ 23 §

Poromerkki

Jokainen poro on merkittävä omistajan poromerkillä, jonka Paliskuntain yhdistys on paliskunnan hallituksen esityksestä omistajalle hyväksynyt. Edellä 4 §:n 3 momentissa tarkoitettuja poroja ei merkitä poromerkillä, vaan ne varustetaan 25 §:n 1 momentissa tarkoitetulla lisämerkillä. Kullakin poronomistajalla saa olla vain yksi poromerkki. Paliskunnalla ja Paliskuntain yhdistyksellä saa kuitenkin olla kaksi poromerkkiä.

Erityisesti poronhoitoa varten tarkoitetulla alueella poromerkki tulee mahdollisuuksien mukaan muodostaa vanhastaan noudatettujen periaatteiden mukaisesti (*sukumerkki*).

Tarkempia säännöksiä poromerkistä sekä sen tekemisestä, hakemisesta ja myöntämisestä annetaan asetuksella.

❖ 24 §

Eräiden porojen merkitseminen

Vaadinta seuraava vasa ja vuotta vanhempi merkitön poro on merkittävä vaatimen omistajan poromerkillä. Muut merkittömät porot on poroisännän myytävä paliskunnan lukuun tai merkittävä paliskunnan poromerkillä. Jos paliskunnan poromerkillä merkityn poron todetaan seuraavan muun kuin paliskunnan vaadinta, poron merkkiä on muutettava siten, että poro tulee merkityksi vaatimen omistajan poromerkillä.

Poro, jonka poromerkki on niin turmeltunut, että siitä ei saada selvää, tai jonka poromerkkin perusteella omistajaa ei tunneta, on poroisännän myytävä. Myynnistä saadut varat on annettava poron omistajalle. Jos poron omistajaa ei kohtuullisessa ajassa saada selville, varat kuuluvat paliskunnalle.

Edellä 9 §:n 2 momentissa tarkoitetun poronomistajan poromerkillä saadaan merkitä vain sellaisia poroja, jotka hävitetään kuluvan poronhoitovuoden aikana.

Porojen merkitsemisestä paliskunnan osakas voidaan velvoittaa suorittamaan paliskunnalle merkitsemismaksu sen mukaan kuin paliskunnan kokous päättää.

❖ 25 §

Porojen merkitseminen omistusoikeuden siirtyessä

Sen, joka saa omistukseensa poroja, on merkittävä ne poromerkillään tai, jollei tämä ole mahdollista taikka hänellä ei ole omaa poromerkkiä, varustettava porot muulla riittävällä omistusoikeutta osoittavalla merkillä (*lisämerkki*).
Lisämerkkiä saa käyttää kolme vuotta. Paliskunta voi erityisestä syystä myöntää luvan käyttää lisämerkkiä yhteensä enintään kahdeksan vuotta. Porot on hävitettävä lisämerkin käyttämiseen sallitun ajan kuluessa. Tarkempia säännöksiä lisämerkistä annetaan asetuksella.

Sillä, joka saa omistukseensa kaikki tietyllä poromerkillä merkityt porot, on oikeus saada sanottu poromerkki hyväksytyksi itselleen, jos hänellä ei ennestään ole hyväksyttyä poromerkkiä ja 23 §:ssä säädetyt edellytykset poromerkkin hyväksymiselle ovat muutoin olemassa eikä hyväksymisestä aiheudu haittaa tai sekaannusta. Jollei poromerkkiä voida hänelle hyväksyä noudatetaan, mitä 1 momentissa on säädetty.

❖ 26 §

Poromerkkin peruuttaminen

Poronomistajan, joka haluaa luopua poromerkistään, tulee ilmoittaa kirjallisesti asiasta poroisännälle. Poroisännän on toimitettava ilmoitus edelleen Paliskuntain yhdistykselle, joka päättää poromerkkin peruuttamisesta.

Peruutetulla poromerkillä merkittyjä poroja poronomistaja saa pitää kolme vuotta poromerkkin peruuttamisesta. Paliskunta voi erityisestä syystä myöntää luvan pitää peruutetulla poromerkillä merkittyjä poroja yhteensä enintään kahdeksan vuotta.

Poromerkki, jota ei kolmen vuoden aikana ole käytetty porojen merkitsemiseen ja jolla merkittyjä poroja ei ole, on Paliskuntain yhdistyksen saatuaan paliskunnalta ilmoituksen tällaisesta poromerkistä päätöksellään todettava rauenneeksi. Päätöksestä on annettava todisteellisesti tieto sille, jolle poromerkki oli hyväksytty.

❖ 27 §

Merkkipiirit

Eri poromerkkien tarkoituksenmukaiseksi jakamiseksi poronhoitoalueen osien kesken poronhoitoalue jaetaan maaja metsätalousministeriön päätöksellä merkkipiireihin, joista säädetään tarkemmin asetuksella.

5 LUKU

Poroerotukset

❖ 28 §

Poroerotusten suorittaminen

Paliskunnan on vuosittain pidettävä tarpeellinen määrä poroerotuksia, joissa teurastettavaksi tarkoitetut porot (teurasporot) erotetaan eloporoista. Erotuksissa selvitetään lisäksi teurastettavien porojen ja eloporojen lukumäärät ja varustetaan erotuksessa mukana olleet eloporot tätä osoittavalla merkillä (*lukumerkki*).

Milloin jäkälän jäätymisen tai muun tärkeän syyn vuoksi poroerotusten pitäminen jonakin vuonna aiheuttaa paliskunnalle kohtuutonta haittaa, lääninhallitus voi vapauttaa paliskunnan poroerotusten pitämisestä. Porojen määräksi katsotaan tällöin edellisenä vuonna selvitetty poromäärä.

Jos paliskunta laiminlyö tarvittavien poroerotusten pitämisen, voi lääninhallitus hakemuksesta oikeuttaa jonkin muun paliskunnan suorittamaan ne laiminlyöntiin syyllistyneen paliskunnan kustannuksella. Poroerotuksesta on ilmoitettava riittävän ajoissa ennakkoon paliskunnan osakkaille, naapuripaliskunnille ja Paliskuntain yhdistykselle.

❖ 29 §

Toiseen paliskuntaan kuuluvat porot

Poroerotuksessa toiseen paliskuntaan kuuluviksi todettujen porojen hoitamisesta paliskunnalla on oikeus saada hoitokustannuksia vastaava maksu (*hoitomaksu*) asianomaiselta paliskunnalta. Paliskuntain yhdistys vahvistaa vuosittain keskimääräisten hoitokustannusten perusteella hoitomaksun suuruuden lukuporoa kohti.

Poroisännän on huolehdittava poroista, jotka toinen paliskunta on poroerotuksessa todennut hänen paliskuntaansa kuuluviksi, ja niiden kuljettamisesta erotuspaikalta.

Poroerotuksessa toiseen paliskuntaan kuuluviksi todetut porot, joita ei erotuksen päättyessä ole noudettu, on poroisännän edullisimmalla tavalla vasoineen myytävä poronomistajan lukuun. Lausunnon antamista varten on Paliskuntain yhdistykselle ilmoitettava niistä myydyistä poroista, joiden omistajaa ei ole saatu selville, ja niiden poromerkeistä.

❖ 30 §

Poroluettelo

Paliskunnan on kunakin poronhoitovuonna laadittava poroerotusten perusteella luettelo paliskunnan osakkaiden omistamista poroista (*poroluettelo*). Poroluetteloon on otettava myös muut paliskunnan alueella hoidossa olevat porot samoin kuin porot, jotka omistajat erotusten ulkopuolella ovat ottaneet käyttöönsä. Vastaava luettelo on laadittava erotuksissa muihin paliskuntiin kuuluviksi todetuista poroista.

Tarkempia säännöksiä poroluettelosta annetaan asetuksella.

6 LUKU

Vahingonkorvaussäännökset

❖ 31 §

Vahinkojen ehkäiseminen

Poroja on hoidettava siten, etteivät ne pääse viljelyksille ilman maanomistajan, taikka silloin kun hallintaoikeus kuuluu muulle kuin maanomistajalle, haltijan lupaa eivätkä aiheuta vahinkoa metsänuudistusaloilla oleville taimikoille tai muutoinkaan aiheuta tarpeettomasti vahinkoa maa- tai metsätaloudelle. Muualla kuin saamelaisvaltuuskunnasta annetun asetuksen [(824/73) 1 §:n 3 momentissa] tarkoitetulla saamelaisten kotiseutualueella poroja on lisäksi hoidettava siten, etteivät ne pääse puutarhoihin, vakinaisten asuntojen pihoihin tai muille erityiseen käyttöön otetuille alueille.

Jos poroja on hoidettu 1 momentin vastaisesti, maanomistajan tai vahinkoa kärsineen on ilmoitettava asiasta paliskunnalle, jonka tulee toimittaa porot välittömästi pois.

Jos paliskunta laiminlyö 2 momentissa tarkoitetun velvollisuutensa, maanomistajalla tai vahinkoa kärsineellä on oikeus toimittaa porot pois paliskunnan kustannuksella.

❖ 32 §

Aitaamisvelvollisuus

Paliskunta on velvollinen rakentamaan aidan, muun laitteen tai rakennelman (*aitaaminen*) viljelysten ja muualla kuin saamelaisten kotiseutualueella myös puutarhojen, vakinaisten asuntojen pihojen ja muiden erityiseen käyttöön otettujen alueiden suojaamiseksi poroilta. Aitaamisvelvollisuuden edellytyksenä on, että aitaaminen on tarpeen vahinkojen estämiseksi ja että rakentamiskustannukset ovat kohtuulliset aitaamisesta todennäköisesti saatavaan hyötyyn verrattuna. Riidan aitaamisvelvollisuudesta ratkaisee arvioimislautakunta.

Erityisen painavista syistä paliskunta on velvollinen aitaamaan myös metsänuudistusaloilla olevat, muiden kuin valtion, kunnan tai seurakunnan omistamalla alueella olevat taimikot.

❖ 33 §

Aitaamisavustus

Aitaamisesta paliskunnalle aiheutuviin kustannuksiin myönnettävästä avustuksesta säädetään porotalouslaissa [\(161/90\)](#).

❖ 34 §

Korvattava vahinko

Porojen maa- ja metsätaloudelle aiheuttama vahinko samoin kuin porojen 31 §:n 1 momentissa tarkoitettulla alueella aiheuttama vahinko on korvattava vahinkoa kärsineelle. Vahingonkorvausta ei kuitenkaan suoriteta:

- 1) valtiolle, kunnalle tai seurakunnalle aiheutuneesta vahingosta;
- 2) metsämailla kasvavan jäkälän ja ruohon tallaamisesta tai syömisestä ja muiden pensaiden ja puiden kuin metsänuudistusaloilla olevien taimien, lehtien ja neulasten vahingoittamisesta aiheutuneesta vahingosta;
- 3) vahingosta, joka on aiheutunut 2 §:n 2 momentissa tarkoitettulta alueelta luovutetulla tai vuokratulla maalla tai porotilalaissa [\(590/1969\)](#) tarkoitettulla porotilalla; eikä
- 4) porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain [\(45/2000\) 3 §:n](#) 1 momentissa tarkoitettun tilan omistajalle

[\(21.1.2000/54\)](#) Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty, vahingonkorvausta on suoritettava koristeeksi kerättävän jäkälän tallaamisesta tai syömisestä poronhoitoalueen ulkopuolella sellaisen kunnan alueella, joka rajoittuu tai osittain kuuluu poronhoitoalueeseen.

Vahingonkorvausta koskevan riidan ratkaisee arvioimislautakunta. Vahingonkorvausta voidaan sovittaa sen mukaan, kuin vahingonkorvauslaissa [\(412/74\)](#) on säädetty.

❖ 35 §

Vahingonkorvausvastuu

Korvauksen porojen aiheuttamasta vahingosta maksaa se paliskunta, jonka alueella vahinko on tapahtunut. Milloin vahinko on tapahtunut poronhoitoalueen ulkopuolella sellaisen kunnan alueella, joka rajoittuu tai osittain kuuluu poronhoitoalueeseen, maksaa vahingonkorvauksen se paliskunta, jonka alueen raja on lähinnä vahingon tapahtumapaikkaa. Mikäli vahingon ovat aiheuttaneet muut kuin vahingonkorvauksen suorittaneen paliskunnan alueella hoidossa olleet porot, on paliskunnalla oikeus saada suorittamansa vahingonkorvauksen määrä siltä paliskunnalta, jonka alueella hoidettaviin poroihin vahingon aiheuttaneet porot kuuluivat.

Milloin vahingon, josta paliskunta 1 momentin mukaisesti on suorittanut korvausta, ovat aiheuttaneet porot, jotka 41 §:n mukaisesti ovat omistajan hoidettavina, on paliskunnalla oikeus saada suorittamansa vahingonkorvauksen määrä poronomistajalta.

Porojen aiheuttamiin vahinkoihin poronhoitoalueen ulkopuolella muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa sovelletaan, mitä tilusten rauhoittamisesta kotieläinten vahingonteolta annetussa laissa (47/21) on säädetty.

❖ 36 §

Arvioimislautakunta

Arvioimislautakunnan tehtävänä on ratkaista sille 32 §:n 1 momentin ja 34 §:n 3 momentin sekä 43 §:n 4 momentin mukaan kuuluvat asiat. Lautakuntaan kuuluu puheenjohtaja ja kaksi muuta jäsentä. Puheenjohtajana toimii [maatalouspiirin] määräämä henkilö. Ennen puheenjohtajan määräämistä [maatalouspiirin] on kuultava paliskuntaa ja maataloustuottajain yhdistystä. Muista jäsenistä toinen edustaa paikallisia maataloustuottajia ja toinen sitä paliskuntaa, jota ratkaistava asia koskee.

Jokaisessa paliskunnassa on oltava tarpeellinen määrä paliskunnan valitsevia arviomiehiä sekä jokaisessa poronhoitoalueella sijaitsevassa ja 35 §:n 1 momentissa tarkoitetussa kunnassa tarpeellinen määrä maataloustuottajia edustavia arviomiehiä, joiden valitsemisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

Sen, joka haluaa saattaa asian arvioimislautakunnan käsiteltäväksi, on ilmoitettava siitä puheenjohtajalle ja vastapuolelle ja samalla ilmoitettava arviomies, jonka hän on valinnut lautakunnan jäseneksi. Vastapuolen on ilmoitettava toiseksi lautakunnan jäseneksi valitsemastaan arviomiehestä mahdollisimman pian edellä tarkoitetun ilmoituksen saapumisen jälkeen. Jollei hän tee ilmoitusta kolmen päivän kuluessa, nimismies määrää arviomiehen hänen puolestaan.

❖ 37 §

Arvioimislautakunnan päätös

Arvioimislautakunnan on annettava sen käsittelyyn saatetussa asiassa päätös viipymättä. Ennen päätöksen antamista on asianosaisille varattava tilaisuus tulla kuulluiksi. Päätös on annettava asianosaisille todisteellisesti tiedoksi.

Porojen aiheuttaman vahingon korvaamista koskevassa päätöksessä arvioimislautakunnan on todettava porojen aiheuttaman vahingon laajuus ja määrättävä vahinkoa kärsineelle suoritettavan korvauksen suuruus.

Aitaamisvelvollisuutta koskevasta riidasta annettavassa päätöksessä arvioimislautakunnan on todettava, mikä on paliskunnan aitaamisvelvollisuus.

Tyytymättömyys arvioimislautakunnan päätökseen on ilmoitettava lautakunnan puheenjohtajalle kahden viikon kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

Tyytymättömyytensä ilmoittaneen asianosaisen on pantava asia vireille alioikeudessa haasteella, joka on toimitettava vastapuolelle kahden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

Arvioimislautakunnan päätös, johon ei ole ilmoitettu tyytymättömyyttä tai jonka moittimista koskevaa kannetta ei ole nostettu, voidaan panna täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu tuomio.

❖ 38 §

Arvioimislautakunnan jäsenen palkkio ja vastuu

Arvioimislautakunnan jäsenenä toimineella arviomiehellä on oikeus saada tästä tehtävästä palkkiota ja matkakustannusten korvausta lääninhallituksen määräämien perusteiden mukaisesti. Lautakunnan on päätöksessään määrättävä kustannusten korvaamisvelvollisuudesta asianosaisten kesken.

Arvioimislautakunnan jäsen toimii virkavastuulla.

❖ 39§

Poroaitojen rakentaminen

Valtion maalle saadaan rakentaa esteaita maa- ja metsätalousministeriön ja erotusaita sen viranomaisen luvalla, jonka hallinnassa alue on. Tilapäisen poroaidan rakentamisesta valtion maalle on ilmoitettava sille viranomaiselle, jonka hallinnassa alue on.

Valtakunnan rajalle rakennettavaa esteaitaa varten tarpeellinen käyttöoikeus voidaan pakkolunastaa valtiolle noudattaen, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa ([603/77](#)) on säädetty.

Valtakunnan rajalle rakennettavan esteaidan rakentamisesta ja kunnossapidosta aiheutuvat kustannukset maksetaan valtion varoista.

❖ 40 §

Puun otto

Poronhoitoa varten saadaan valtion metsistä ottaa ilman erityistä lupaa korvauksetta poltto- ja kotapuiksi tarvittavia puita. Poronhoitoa varten muutoin tarvittavia puita saadaan valtion metsistä ostaa käyvästä hinnasta sen viranomaisen osoituksen mukaan, jonka hallinnassa alue on

7 LUKU

Porojen suojelu

❖ 41 §

Porojen kokoaminen

Porojen kokoaminen, merkitseminen ja muiden poronhoitotöiden tekeminen ilman paliskunnan hallituksen lupaa on kielletty, jollei paliskunnan kokous ole toisin päättänyt. Poronomistajalla on kuitenkin poroerotuksessa oikeus ottaa omat poronsa tai osa niistä hoidettavikseen enintään seuraavan kesäkuun 15 päivään saakka. Paliskunnan hallitus määrää näitä poroja varten porolukua vastaavan laidunalueen. Poronomistaja, joka on ottanut edellä sanotulla tavalla poronsa hoidettavikseen, on velvollinen huolehtimaan 7 §:n 1 momentissa säädetyistä tehtävistä porojensa osalta.

Poroja saadaan ruokkimatta pitää aitauksessa yhtäjaksoisesti enintään 36 tuntia.

Porojen kokoaminen ja kuljettaminen tulee suorittaa niin, että siitä ei aiheudu haittaa eläinten terveydelle.

❖ 42 §

Porojen pelottelemisen ehkäiseminen

Porojen pelotteleminen on kielletty. Pelottelemisesta poronomistajalle ja paliskunnalle aiheutunut vahinko ja haitta on korvattava. Porojen karkottamista vahinkojen ehkäisemiseksi ei pidetä porojen pelottelemisena.

Metsästyslain [(290/62)] noudattamista valvova viranomainen sekä poronomistaja ja poropaimen saavat oman paliskuntansa alueella tappaa isännättömän koiran, joka koirien kiinnipitoaikana tavataan ajamasta poroja niiden laiturumella tai joka muuna aikana tavataan repimästä ajamaansa poroa. Koiraa ei kuitenkaan saa tappaa, jos se saadaan kiinni tai vahinko voidaan muuten estää. Kiinniottamisesta tai tappamisesta on ilmoitettava välittömästi poliisille.

Hakkuutyöt on suoritettava siten, ettei poroille aiheuteta vahinkoa. Tahallisesti tai tuottamuksellisesti aiheutettu vahinko on hakkuuoikeuden omistajan korvattava poronomistajalle.

Tässä pykälässä tarkoitettujen vahinkojen korvaamiseen sovelletaan muutoin, mitä vahingonkorvauslaissa on säädetty.

8 LUKU

Erinäiset säännökset

❖ 43 §

Porokarjan luovuttaminen

Porojen kaupasta tai lahjoituksesta on ostajan tai lahjansaajan viipymättä ilmoitettava poroisännälle.

Omistusoikeus luovutettuihin poroihin siirtyy:

1) kun paliskunnan hallitus on hyväksynyt luovutuksen (*porokarjan saantolupa*); tai

2) kahden kuukauden kuluttua siitä, kun poroisäntä sai tiedon luovutuksesta.

Tämän ajan kuluessa paliskunnan hallituksella on kuitenkin oikeus päättää porojen ostamisesta (*etuosto-oikeus*).

Porokarjan saantolupa voidaan evätä ja etuosto-oikeutta voidaan käyttää, jos riittävän toimeentulon turvaaminen poronhoitoa ammatikseen harjoittaville sitä edellyttää.

Saantolupa ei kuitenkaan ole tarpeen eikä paliskunnalla ole etuosto-oikeutta, jos ostaja tai lahjansaaja on saman paliskunnan osakas, luovuttajan puoliso taikka henkilö, joka perintökaaren (40/65) 2 luvun mukaan voisi periä luovuttajan, tai tällaisen henkilön puoliso taikka luovuttajan kasvattilapsi tai tämän puoliso.

Luovuttajan vaatimuksesta paliskunnan on käytettävä etuosto-oikeuttaan, jos se on evännyt porokarjan saantoluvan. Etuosto-oikeutta käyttäessään paliskunnan on ostettava kaikki luovutetut porot ja maksettava niistä porojen luovuttajalle sama hinta, jonka hän olisi saanut ostajalta. Jos luovutus oli vastikkeeton tai kauppahinta olennaisesti poikkesi käyvästä hinnasta, paliskunnan on maksettava luovuttajalle porojen käypä hinta. Riidan käyvän hinnan määrästä ratkaisee arvioimislautakunta.

❖ **44 §**

Muutoksenhaku paliskunnan päätöksiin

Poroisännän päätökseen tyytymättömällä poronomistajalla on oikeus saattaa häntä itseään koskeva asia paliskunnan hallituksen käsiteltäväksi. Paliskunnan hallituksen käsittelyä on pyydetävä kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun osakas on saanut tiedon poroisännän päätöksestä.

Paliskunnan hallituksen päätökseen tyytymättömällä poronomistajalla on oikeus saattaa päätös paliskunnan kokouksen käsiteltäväksi. Tätä on vaadittava kirjallisesti poroisännältä kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun päätös on annettu tiedoksi 18 §:ssä tarkoitetussa paliskunnan kokouksessa.

Paliskunnan kokouksen päätökseen poronomistaja saa hakea muutosta lääninoikeudelta, jos päätös loukkaa hänen oikeuttaan tai on syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka muutoin on lainvastainen. Muutoksenhaussa noudatetaan, mitä [muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa [\(154/50\)](#)] on säädetty.

Mitä 2 momentissa on säädetty, ei koske paliskunnan hallituksen päätöstä, jolla porokarjan saantolupa on myönnetty tai jolla etuosto-oikeus on jätetty käyttämättä. Porojen saaja saa hakea muutosta porokarjan saantoluvan epäämistä ja etuosto-oikeuden käyttämistä koskevaan paliskunnan hallituksen ja paliskunnan kokouksen päätökseen siten kuin 2 ja 3 momentissa on säädetty.

❖ **45 §**

Valitus Paliskuntain yhdistyksen päätöksestä

Paliskuntain yhdistyksen päätökseen saa se, jota päätös koskee, hakea muutosta sillä perusteella, että päätös ei ole syntynyt asianmukaisessa järjestyksessä tai muutoin on lain tai yhdistyksen sääntöjen vastainen. Valitus tehdään Lapin lääninoikeudelle. Muutoksenhaussa noudatetaan, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa on säädetty.

❖ **46 §**

Poron anastaminen

Rangaistus poron anastamisesta ja sen yrittämisestä tuomitaan sen mukaan mitä **rikoslain 28 luvun 1–3 §:ssä** ja 29 luvun 1–4 §:ssä on säädetty.

❖ **47 §**

Poronhoitorikkomus

Joka:

1) ilman lupaa kuljettaa tai yrittää kuljettaa poroja paliskunnasta toiseen paliskuntaan tai pois Suomesta taikka toisesta valtiosta Suomeen,

2) tahallaan jättää säädetyllä tavalla ilmoittamatta tai ilmoittaa väärin poroluetteloon porojensa lukumäärän,

3) tahallaan jättää säädetyllä tavalla vähentämättä porojaan,

4) vastoin 42 §:n säännöksiä pelottelee poroja taikka

5) muulla tavoin rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa ole säädetty ankarampaa rangaistusta, **poronhoitorikkomuksesta sakkoon.**

❖ **48 §**

Paliskuntain yhdistyksen toiminnan rahoitus

Valtion tulo- ja menoarviossa on vuosittain osoitettava määräraha Paliskuntain yhdistyksen käytettäväksi sille tämän lain mukaan kuuluvien tehtävien suorittamiseen.

❖ **49 §**

Maksujen periminen

Mikäli poronomistaja laiminlyö 11 §:n 1 momentissa, 12 §:n 1 tai 3 momentissa taikka 24 §:n 4 momentissa tarkoitetun maksun suorittamisen määräajassa, poroisännällä on oikeus myydä hänen omistamiaan poroja sen verran, että maksu voidaan kattaa poroista saadulla hinnalla. Maksu saadaan myös, milloin se on erääntynyt, ulosottaa ilman eri päätöstä tai tuomiota.

❖ **50 §**

Ostokirja

Ostettaessa poroja teuraaksi on ostajan pidettävä ostokirjaa, johon merkitään ostopaikka ja -aika, ostettujen porojen määrä, poromerkit, hinta ja sukupuoli sekä myyjän nimi, osoite ja kuittaus. Ostokirja on vaadittaessa esitettävä poroisännälle tai muulle paliskunnan valtuuttamalle henkilölle taikka Paliskuntain yhdistyksen toimihenkilölle.

❖ **51 §**

Vakuutus

Ennen tehtävänsä ryhtymistä poroisännän, varaisännän, työnjohtajan, arvioimislautakunnan puheenjohtajan ja arviomiehen sekä poroerotuksen lukumiehen on allekirjoitettava vakuutus, josta säädetään tarkemmin asetuksella.

❖ **52 §**

Valvonta

Lääninhallitus valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista ja täytäntöönpanoa.

Jos paliskunta tahallaan laiminlyö noudattaa sen toimintaa koskevia säännöksiä tai määräyksiä, tulee lääninhallituksen sakon uhalla tai uhalla, että tekemättä jätetty työ suoritetaan paliskunnan kustannuksella, määrätä oikaistavaksi se, mitä oikeudettomasti on tehty tai laiminlyöty.

❖ **53 §**

Neuvotteluvelvollisuus

Suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä valtion viranomaisten on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.

❖ **54 §**

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

❖ **55 §**

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 1990. Tällä lailla kumotaan 4 päivänä kesäkuuta 1948 annettu «poronhoitolaki» (444/48) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Poronhoitoasetus 21.9.1990/883

❖ Paliskunnat

1 §

Lääninhallitus pitää alueensa paliskunnista rekisteriä, johon on merkittävä paliskunnan nimi ja osoite, toimialueen rajat sekä poroisännän ja varaisännän nimi. Rekisteriin on liitettävä kartta, johon on merkitty paliskuntien toimialueiden rajat. Paliskunnan on toimitettava ilmoitus rekisteriin merkittävästä asiasta lääninhallitukselle.

❖ 2 §

Paliskunnan varsinainen kokous pidetään kahdesti vuodessa. Syyskokous pidetään syys- tai lokakuussa ja kevätkokous huhti- tai toukokuussa. Paliskunnan tilikautena on poronhoitovuosi.

❖ 3 §

Paliskunnan varsinaisessa syyskokouksessa päätetään:

- 1) edellisen tilikauden tilinpäätöksen vahvistamisesta;
- 2) vuosikertomuksen hyväksymisestä;
- 3) vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille edelliseltä tilikaudelta;
- 4) poroisännän, varaisännän ja muiden hallituksen jäsenten palkkioista;
- 5) poroisännän, varaisännän ja muiden hallituksen jäsenten valitsemisesta toimikauden päättyessä kolmeksi seuraavaksi poronhoitovuodeksi;
- 6) tilintarkastajien ja varatilintarkastajien palkkioista ja valitsemisesta seuraavalle poronhoitovuodelle; sekä
- 7) työnjohtajien ja poroerotusten lukumiesten palkkioista ja valitsemisesta seuraavalle poronhoitovuodelle.

❖ **4 §**

Paliskunnan varsinaisessa kevätkokouksessa päätetään:

- 1) toimintasuunnitelman sekä tulo- ja menoarvion vahvistamisesta seuraavalle toimikaudelle;
- 2) paliskunnan varojen hoitamisessa noudatettavasta menettelystä;
- 3) laidunmaiden käyttösuunnitelmasta;
- 4) poroluettelon vahvistamisesta;
- 5) vuosimaksun suuruudesta ja suorittamistavasta;
- 6) korotetun vuosimaksun suuruudesta ja suorittamistavasta; sekä
- 7) merkitsemismaksusta.

❖ **5 §**

Paliskunnan perustavassa kokouksessa päätetään:

- 1) paliskunnan nimestä;
- 2) esityksen tekemisestä paliskunnan ja paliskunnan osakkaan suurimmaksi sallituksi poroluvuksi;
- 3) poroisännän, varaisännän ja muiden hallituksen jäsenten sekä tilintarkastajien ja varatilintarkastajien palkkioista ja valitsemisesta ensimmäiselle tilikaudelle;
- 4) toimintasuunnitelman sekä tulo- ja menoarvion vahvistamisesta;
- 5) vuosimaksun suuruudesta ja suorittamistavasta; sekä
- 6) merkitsemismaksusta.

❖ 6 §

Lisäksi 4–5 §:ssä tarkoitetuissa kokouksissa tai paliskunnan ylimääräisissä kokouksissa voidaan päättää

- 1) paliskunnan nimen muuttamisesta;
- 2) paliskunnan yhdistämiseen tai jakamiseen liittyvistä toimenpiteistä;
- 3) paliskunnan rajoista ja niiden muuttamisesta sekä päätöksen toimittamisesta lääninhallitukselle vahvistettavaksi;
- 4) paliskunnan omia poromerkkejä koskevien esitysten tekemisestä;
- 5) arviomiesten valitsemisesta;
- 6) poronhoitolain 21 §:n 3 momentissa tarkoitettuista eloporojen enimmäismäärän väliaikaisesta alentamisesta;
- 7) poronhoitolain 22 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä porojen määrän vähentämiseksi sallittuun enimmäismäärään;
- 8) poronhoitolain 9 §:n 3 momentissa tarkoitettuista porojen hoidettavaksi ottamisesta;

- 9) poronhoitolain 25 §:n 1 momentissa tarkoitettuista luvasta käyttää lisämerkkiä;
- 10) poronhoitolain 26 §:n 2 momentissa tarkoitettuista luvasta pitää peruutetulla poromerkillä merkittyjä poroja;
- 11) poronhoitolain 26 §:n 3 momentissa tarkoitettuun ilmoituksen tekemisestä käyttämättömästä poromerkistä;
- 12) poronhoitolain 41 §:n 1 momentissa tarkoitettuista porojen kokoamisesta, merkitsemisestä ja muiden poronhoitotöiden tekemisestä ilman paliskunnan hallituksen lupaa;
- 13) poronhoitolain 12 §:n 3 momentissa tarkoitettuista paliskunnan tekemistä poronhoitotöistä perittävästä maksusta;
- 14) vahingonkorvauksen suorittamisessa noudatettavasta menettelystä;
- 15) poronhoitolain 13 §:n 2 momentissa tarkoitettuista paliskunnan kokouksen käsiteltäviksi saatetuista asioista; sekä
- 16) niistä muista paliskunnan asioista, jotka poronhoitolain mukaan eivät kuulu paliskunnan hallituksen tai poroisännän päätettäviksi.

❖ 7 §

Paliskunnan kokouksen pöytäkirjan tarkastaa kaksi kokouksen valitsemaa pöytäkirjan tarkastajaa viikon kuluessa kokouksesta.

Paliskunnan kokouksessa pidetystä pöytäkirjasta on sille, jonka etua tai oikeutta päätös koskee, sekä pyynnöstä paliskunnan osakkaalle annettava poroisännän oikeaksi todistama ote.

❖ 8 §

Paliskunnan hallituksen tehtävänä on:

- 1) johtaa paliskunnan toimintaa;
- 2) kutsua paliskunnan kokous koolle;
- 3) huolehtia paliskunnan kokouksen päätösten valmistelusta ja täytäntöönpanosta;
- 4) päättää poronhoitolain 12 §:n 1 momentissa tarkoitetuista vuosimaksuna tehtävistä poronhoitotoista;
- 5) päättää vahinkojen ehkäisemiseksi tarpeellisten aitojen, muiden laitteiden tai rakennelmien tekemisestä;

6) huolehtia, että paliskunnan alueella on tavoitettavissa henkilöitä, joille voidaan ilmoittaa viljelyksille luvattomasti päässeistä tai vahinkoa aiheuttavista poroista;

7) esittää poromerkin hyväksymistä;

8) päättää poronhoitolain 10 §:n 1 momentissa tarkoitetun kiellon antamisesta ja sanotun pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämisestä;

9) päättää poronhoitolain 11 §:n 1 momentissa tarkoitetusta pääsymaksun suuruudesta ja suorittamisajasta;

10) päättää porokarjan saantoluvasta ja etuosto-oikeuden käyttämisestä;

11) määrätä poronhoitolain 41 §:n 1 momentissa tarkoitetusta laidunalueesta;

12) myöntää lupa porojen kokoamiseen, merkitsemiseen ja muihin poronhoitotöihin paliskunnan kokouksen ohjeiden mukaisesti; sekä

13) käsitellä poroisännän päätöksiä koskevat valitukset.

Paliskunnan hallituksen on ilmoitettava tekemistään päätöksistä paliskunnan osakkaille seuraavassa paliskunnan kokouksessa.

❖ 9 §

Poroisännän tehtävänä on:

- 1) huolehtia paliskunnan käytännön tehtävien suorittamisesta;
- 2) panna täytäntöön paliskunnan hallituksen päätökset;
- 3) palkata paliskunnan kokouksen ja hallituksen ottamien työntekijöiden ja vuosimaksua poronhoitotöinä suorittavien lisäksi tarpeelliset työntekijät
- 4) edustaa paliskuntaa;
- 5) valvoa paliskunnan toimihenkilöiden toimintaa;
- 6) valvoa järjestystä ja poronhoitolain noudattamista poronhoitotöissä;
- 7) päättää poronhoitolain 22 §:n 4 momentissa tarkoitettua porojen vähentämisestä;
- 8) suorittaa poronhoitolain 24 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu porojen myynti tai merkitseminen;
- 9) ottaa vastaan poromerkin peruuttamista koskeva ilmoitus ja toimittaa se Paliskuntain yhdistykselle;
- 10) ilmoittaa poroerotuksista;

- 11) huolehtia toisen paliskunnan poroerotuksessa hänen paliskuntaansa kuuluviksi todetuista poroista ja niiden kuljettamisesta;
- 12) suorittaa poronhoitolain 29 §:n 3 momentissa tarkoitettu porojen myynti ja ilmoitus Paliskuntain yhdistykselle;
- 13) ottaa vastaan porokarjan luovuttamista koskeva ilmoitus sekä ryhtyä toimenpiteisiin sen käsittelemiseksi paliskunnan hallituksessa;
- 14) maksuunpanna paliskunnalle poronhoitolain nojalla suoritettavat maksut sekä ryhtyä lain 49 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin maksujen perimiseksi;
- 15) laatia paliskunnan kokoukselle ehdotus poroluetteloksi ja toimittaa vahvistetusta luettelosta jäljennös Paliskuntain yhdistykselle sekä tieto luetteloiduista, muihin paliskuntiin kuuluvista poroista näille paliskunnille;
- 16) laatia ehdotus paliskunnan vuosikertomukseksi ja toimittaa paliskunnan hyväksymä vuosikertomus Paliskuntain yhdistykselle; sekä
- 17) suorittaa ne muut paliskunnalle kuuluvat tehtävät, joita ei ole säädetty paliskunnan kokoukselle tai hallitukselle kuuluviksi.

❖ 10 §

Poronhoitolain 51 §:ssä tarkoitettu vakuutus on seuraava: "Minä N.N. vakuutan, että uutterasti ja tunnollisesti, puolueettomasti ja ilman oman voiton tavoittelua, parhaan ymmärryksen ja taitoni mukaan täytän minulle uskotun toimen niin, että mistään syystä toimekseni en edistä vääryyttä. Tämän minä lupaan kunniani ja omantuntoni kautta."

❖ 11 §

Poronhoitolain 30 §:ssä tarkoitetun poroluettelon kaavan vahvistaa Paliskuntain yhdistys. Poroluettelo on laadittava tämän kaavan mukaisesti ennen paliskunnan kevätkokousta. Poroluettelosta on vuosittain lähetettävä jäljennös Paliskuntain yhdistykselle poronhoitovuoden loppuun mennessä.

Poroerotuksissa luetteloiduista, muihin paliskuntiin kuuluvista poroista on toimitettava tieto näille paliskunnille maaliskuun loppuun mennessä.

❖ 12 §

Poronhoitolain 29 §:n 3 momentissa tarkoitettu ilmoitus on annettava Paliskuntain yhdistykselle maaliskuun loppuun mennessä.

Paliskunnan vuosikertomuksesta on toimitettava jäljennös Paliskuntain yhdistykselle marraskuun 15 päivään mennessä. Paliskuntain yhdistyksen on toimitettava jäljennökset paliskuntien vuosikertomuksista poronhoitoalueen lääninhallituksille tiedoksi marraskuun loppuun mennessä.

❖ **Paliskuntain yhdistys** 13 §

Paliskuntain yhdistyksen kokouksen ja hallituksen kokouksen pöytäkirjasta on sille, jonka etua tai oikeutta päätös koskee, annettava yhdistyksen toiminnanjohtajan tai hänen määräämänsä henkilön oikeaksi todistama ote.

❖ Merkkipiirit

14 §

Poronhoitoalue jaetaan maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä merkkipiireihin, joiden tehtävänä on huolehtia, että poromerkit ovat käyttökelpoisia ja eroavat toisistaan riittävän selvästi.

Merkkipiirin kokous hoitaa merkkipiirille kuuluvat tehtävät. Kokous antaa lausuntoja poromerkkien myöntämistä ja siirtämistä koskevissa asioissa. Merkkipiirin kokouksen tulee puoltaa poromerkkin hyväksymistä tai siirtämistä, jos poromerkki on käyttökelpoinen ja samaan tai läheisiin paliskuntiin kuuluvien poronostajien poromerkit poikkeavat riittävän selvästi hyväksyttäväksi tai siirrettäväksi haetusta poromerkistä.

- poronhoitoalueen eri osat ovat niin kaukana toisistaan, että samaa merkkiä voidaan ilman sekaantumisen vaaraa käyttää useammassakin paliskunnassa

❖ 15 §

Merkkipiirin kokouksessa kutakin paliskuntaa edustaa poroisäntä. Kokous valitsee merkkipiirille puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, joiden toimikausi on kolme vuotta.

Merkkipiirin kokouksen kutsuu koolle puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Merkkipiirin kokouksessa käsitellään vain ne asiat, jotka on mainittu kokouskutsussa.

Merkkipiirin kokous on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään puolet muista kokousedustajista on paikalla. Kokouksessa on kullakin osanottajalla yksi ääni ja kokouksen päätökseksi katsotaan mielipide, jota enemmistö annetuista äänistä on kannattanut. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan mielipide, paitsi henkilövaaleissa arpa.

❖ Poromerkit

16 §

Poromerkin hyväksyminen edellyttää, että merkki eroaa selvästi muista poromerkeistä tai samankaltaisilla poromerkeillä varustettuja poroja hoidetaan niin kaukana toisistaan, että sekaantumisen vaaraa ei ole.

Poromerkkiä tehtäessä ei yli kolmannesta korvan pituudesta saa leikata pois, poromerkkiä ei saa ulottaa korvan juurirustoon asti eikä poromerkki muussa osassa korvaa saa mennä korvan reunasta kolmannesta syvemmälle. Poromerkissä käytetään seuraavia tekoja: pistel, tiili, pykälä, hanka, rappuhanka, poikki, haara, halki, vita, terotus, ketunkanto, vastahanka, reikä ja reiästä halki sekä linnunvarvas. Poroja merkittäessä voidaan käyttää lisäksi Paliskuntain yhdistyksen hyväksymää lisämerkkiä.

Paliskunta voi päättää, että porot on merkittävä todistajien läsnäollessa.

❖ 17 §

Poromerkin hyväksymistä koskeva hakemus osoitetaan Paliskuntain yhdistykselle ja jätetään poroisännälle. Hakemukseen on liitettävä kaavakuva ja selostus haetusta poromerkistä.

Poroisännän on hankittava hakemuksesta merkkipiirin kokouksen lausunto ja toimitettava hakemus, annettu lausunto sekä oma lausuntonsa paliskunnan hallitukselle, joka tekee esityksen poromerkin hyväksymisestä Paliskuntain yhdistykselle.

Poronomistajan, joka siirtää porokarjansa toisen paliskunnan alueelle, on haettava poromerkillen Paliskuntain yhdistyksen hyväksyminen 1 momentin mukaisesti.

Poromerkki voidaan hyväksyä ainoastaan, mikäli hakijalla on omistuksessaan haettuun merkkiin merkittävä poro.

- ❖ **18 §**
Paliskuntain yhdistyksen on annettava päätös poromerkin hyväksymisestä tai peruuttamisesta tiedoksi hakijalle ja asianomaiselle paliskunnalle. Päätös poromerkin raukeamisesta Paliskuntain yhdistyksen on annettava tiedoksi asianomaiselle paliskunnalle ja todisteellisesti tiedoksi poromerkin haltijalle. Päätöksistä on lisäksi ilmoitettava seuraavassa Paliskuntain yhdistyksen varsinaisessa kokouksessa.

- ❖ **19 §**
Paliskuntain yhdistys pitää poromerkkiluetteloa, johon on merkittävä kaavakuva ja selostus hyväksytystä poromerkistä. Luetteloon on lisäksi merkittävä hyväksymispäivämäärä, se, kenelle merkki on hyväksytty ja keneltä merkki on siirretty sekä poromerkin peruuttamisen tai raukeamisen ajankohta.

Paliskunnan on pidettävä luetteloa osakkaidensa poromerkeistä. Luettelosta on voimassa, mitä 1 momentissa on säädetty.

- ❖ **Arvioimislautakunta**

20 §

Arvioimislautakunta kokoontuu puheenjohtajan kutsusta. Lautakunnan kokouksista on pidettävä pöytäkirjaa.

Kun arvioimislautakunnassa on eriäviä mielipiteitä, kokouksen päätökseksi katsotaan mielipide, jota enemmistö on kannattanut.

- ❖ **21 §**

Poronhoitolain 36 §:n 2 momentissa tarkoitetut maataloustuottajia edustavat arviomiehet valitsee paikallinen maataloustuottajain yhdistys.

- ❖ **Erinäisiä säännöksiä**

22 §

Poronhoitolain 44 §:n 3 momentissa ja 45 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa valituskirjaan on liitettävä 9 ja 15 §:ssä tarkoitettu jäljennös tai ote, joka katsotaan tällöin valituksenalaiseksi päätökseksi.

❖ 23 §

Tarkempia määräyksiä tämän asetuksen täytäntöönpanosta antaa tarvittaessa maa- ja metsätalousministeriö.

❖ 24 §

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 1990.

LAATUA RAAKA-AINEIDEN JALOSTAMISEEN

Elintarvike- ja poroalan koulutushanke

❖ Koulutusten internetsivut/materiaalit:

www.lao.fi/laatukoulutushanke

❖ Yhteystiedot

- Projektipäällikkö Seija Knuutila

Puh. 020 798 4168, seija.knuutila@lao.fi

- Projektisuunnittelija Henri Kitty

Puh. 020 798 4167, henri.kitti@paliskunnat.fi

